

การส่งเสริมประชาธิปไตยด้วยหลักธรรมาธิปไตย
Promoting democratic principles Grantham's bureaucracies

ฉันทิพย์ จำเดิมเผด็จศึก¹, วรณชนพล หิรัญบุรณะ²

Chantip Chamdermpadejsuk¹, Wanthanapol Hiranburana²

¹อาจารย์สอนประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต
มหาวิทยาลัยชินวัตร

¹Instructor of Public Administration State Department of Education
Shinawatra University

Abstract

The purpose of this article is Education, promoting democratic principles Grantham's bureaucracies. This qualitative study is detailed below. Social politics in Thailand then occurs in the year 2475 that change comes from the sombunnaya regime of rights South in both 2 for this format. Are identical by using legal, which is the format that is used to solve the problems of society in each of the eras that are based on the wisdom of ancient people understood that their sombunnaya rights South is a format that is as complete as possible? But another era, one see that democracy is the most complete format, which seems both people's understanding of this is correct, but the age 2 when new age today. Returns showed that parents are increasingly complex, therefore, is of the opinion that all domination 2 it doesn't solve the problem, because the real problem occurs so much can not maintain the peace of the country. When reviewed in Buddhism found that thammathiptai can bring support, promote the optimization of primary politics. Sustainable principles of translating puz find niyot transactions. The Buddha said that if there is a thriving democracy, because it inevitably thammathiptai parable-like body, or a robot. Section thammathiptai like minds or robot, robot, that is good, there must be people who have an intellectual force so they can continue to goal without a disaster.

Keywords: Democracy, Thammathiptai, Robots

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์คือ ศึกษาการส่งเสริมประชาธิปไตยด้วยหลักธรรมาธิปไตย ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีรายละเอียด ดังนี้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทยนั้น เกิดขึ้นในปี 2475 นั้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนมาจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ในการปกครองทั้ง 2 รูปแบบนี้ มีความเหมือนกันโดยการใช้อำนาจปกครอง ซึ่งเป็นรูปแบบที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาของสังคมในแต่ละยุคสมัย ที่เป็นไปตามภูมิปัญญาของตน เช่น คนโบราณเข้าใจว่าสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุด แต่คนอีกยุคหนึ่งเห็นว่า ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบที่

[101]

สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งดูเหมือนว่า ความเข้าใจของคนทั้ง 2 ยุคนี้จะถูกต้อง แต่เมื่อตกถึงยุคใหม่ในปัจจุบันนี้ กลับพบว่า การปกครองมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงมีความเห็นว่า การปกครองทั้ง 2 รูปแบบนั้นยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จริง เพราะเกิดปัญหามากมายจนไม่สามารถรักษาความสงบสุขของบ้านเมืองได้ เมื่อทบทวนหลักการในทางพระพุทธศาสนาพบว่า ธรรมาธิปไตยสามารถนำมาสนับสนุนส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพของหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนตามหลักของอภิธานิยธรรม พระพุทธองค์กล่าวไว้ว่า ถ้ามีธรรมาธิปไตย ย่อมเจริญรุ่งเรือง เพราะอุปมาประชาธิปไตยเหมือนร่างกายหรือหุ่นยนต์ ส่วนธรรมาธิปไตยเหมือนจิตใจหรือผู้บังคับหุ่นยนต์ กล่าวคือ หุ่นยนต์ดี จะต้องมีคนที่มีปัญญาบังคับ จึงจะสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายโดยปราศจากภัยพิบัติ

คำสำคัญ : ประชาธิปไตย, ธรรมาธิปไตย, หุ่นยนต์

1. บทนำ

ไม่ว่าจะเป็นการปกครองในรูปแบบใดก็ตามในโลกนี้ต่างก็มีวัตถุประสงค์เป้าหมายมุ่งสู่ความมั่นคงยั่งยืนทางอำนาจที่มีอยู่นั่นเอง เช่น ในประเทศไทยเรานั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นประชาธิปไตยในไทยในปี 2475 (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2537, หน้า 209-111.) (Office of the National Culture Commission, 1994) นับว่าเป็นประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยของชาวไทยที่ยืนหยัดมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาดูในทั้งสองระบบนั้นจะพบข้อดีและข้อเสียไม่ต่างกัน คือ ข้อดีของระบบเดิมอำนาจอยู่ที่ผู้ปกครองเพียงฝ่ายเดียว ทำให้ปกครองง่ายมีทิศทางชัดเจนแน่นอน ข้อเสียคือผู้ถูกปกครองไม่มีอำนาจในการตัดสินใจโดยพลการ ส่วนข้อดีของระบบใหม่อำนาจอยู่กับประชาชนทุกคนซึ่งใช้อำนาจทางสภาผู้แทนราษฎร ข้อเสียคือไม่สามารถควบคุมอำนาจเพราะกระจายออกเป็น 3 ส่วนได้แก่อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการ ในอำนาจทั้ง 3 นี้ เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การแบ่งแยกอำนาจเป็นแต่ละฝ่ายดังกล่าวข้างต้น มิได้หมายความว่าอำนาจอธิปไตยที่ถูกแบ่งแยกเป็นแต่ละ

ฝ่ายนี้จะต้องมีองค์กรรองรับการใช้อำนาจที่มีอำนาจเท่าเทียมกันแต่ประการใด จึงเป็นไปได้ที่องค์กรหนึ่งอาจมีอำนาจเหนือองค์กรหนึ่ง เพียงแต่ยอมมิใช้การให้อำนาจที่เหนือกว่านั้นเป็นไปอย่างเด็ดขาด และเพื่อสร้างความสามารถในการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) จำเป็นอยู่เองที่จะต้องมีการกำหนดมาตรการที่เป็นหลักประกันการใช้อำนาจในประการนี้ระหว่างกันอย่างมีประสิทธิภาพ (เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ, ที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki> สืบค้น 1 ก.พ. 2561) (Detchart Wongkomolchet, Source:<https://en.wikipedia.org/wiki>[1 Feb. 2018])

ถึงจะวางมาตรการอย่างไรก็ตาม อำนาจดังกล่าวก็ยังเป็นไปในอำนาจ 3 อย่างใดอย่างหนึ่งตามหลักในทางพระพุทธศาสนา คือ (1) อตตธาธิปไตย ยึดผู้นำเป็นหลัก (2) โลกาธิปไตย ยึดประชาชนเป็นหลักและ (3) ธรรมาธิปไตย ยึดธรรมเป็นหลัก ซึ่งในทางพระพุทธศาสนาให้การยอมรับธรรมาธิปไตย ซึ่งตรงกับแนวคิดของจันงศ์ ทองประเสริฐ ได้กล่าวไว้เป็นใจความตอนหนึ่งว่า "การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นจะต้องเป็นการปกครองที่ใช้นิติธรรมหรือว่ากฎหมายเป็นเครื่องมือ" (จันงศ์ ทองประเสริฐ, 2539, หน้า 156-162) (Chamnong Thongprasert, 1996, p.156-162) เพราะเป็นเรื่องของความยุติธรรมในการใช้อำนาจ

ทั้งผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองต่างก็ยอมรับในความดีงามของกันและกันจึงเป็นระบบที่เป็นไปเพื่อความสงบสุข ราบรื่นความเดือดร้อนวุ่นวายของทุกฝ่าย อุปมาระบบประชาธิปไตยเหมือนหุ่นยนต์ ส่วนธรรมาธิปไตยเหมือนคนมีสติปัญญาดีผู้ขับหุ่นยนต์ เพราะถ้าทั้ง 2 ส่วนนี้ดี ก็จะสามารถพัฒนาหรือนำพาสังคมไปทิศที่มีความปลอดภัยมั่นคงยั่งยืนเหมือนหุ่นยนต์และคนขับผู้มีสติปัญญาดี

2. หลักธรรมาธิปไตย

ในเรื่องนี้ได้มีนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา คือ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ได้กล่าวถึงธรรมาธิปไตยในลักษณะที่เป็นคุณค่าทางจริยธรรมว่า "ทางด้านทฤษฎี ทำให้จิตใจกว้างขวางขึ้น สามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับ พิจารณา และจัดการกับปัญหาและเรื่องราวต่างๆ โดยไม่เอาตัวตน ความอยากของตน ตลอดจนความเห็น ความยึดมั่นถือมั่นของตนเข้าไปขัด แต่พิจารณาจัดการไปตามตัวธรรม ตามเหตุสุดวิสัย" (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2557), หน้า 135.) (Phra Prom Khunaporn (Payutto), 2014, p.135) คำว่า "อธิปไตย"ตามหลักในทางพุทธศาสนาหมายถึงอำนาจที่มีผลต่อการตัดสินใจ มี 3 อำนาจ (ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/อธิปไตย> 1 ก.พ. 61) (Source: <https://en.wikipedia.org/wiki/อธิปไตย> [1 Feb. 2018]) คือ (1) อธิปไตย มีลักษณะเชิงเผด็จการ เช่น การปกครองโดยยึดถือความเห็นของคนๆ เดียวคนกลุ่มเดียวหรือถือตามเสียงข้างน้อย (2) โลกอธิปไตย โดยถือหลักการที่เน้นสิทธิของปัจเจกชน เช่น หลักการปกครองที่ถือความคิดเห็นของคนหมู่มาหรือคนส่วนใหญ่ และ (3) ธรรมาธิปไตย โดยถือหลักการที่เน้นสิทธิสังคม เช่น หลักการปกครองที่ถือความคิดเห็นที่มีเหตุผลที่ถูกต้องอัน ไม่ขัดต่อความรู้สึกผิดชอบชั่วดีที่สามารถรับรู้ได้ทั่วไป ซึ่งในบรรดาอธิปไตยทั้ง 3 อย่างนั้นเมื่อนำมาใช้กับทางบ้านเมืองหรือนั้นเรียกว่าอำนาจที่เรียกว่า อำนาจอธิปไตย

(เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์. 2508) (Dechart Wongkomolchet,1965) (ที่มา:

<https://th.wikipedia.org/wiki/อธิปไตย> (1 ก.พ 2561) (Source: <https://en.wikipedia.org/wiki/อธิปไตย>[1 Feb. 2018])

หรืออำนาจรัฐหมายถึง อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ (Sovereignty) หรือ อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศดังนั้น สิ่งอื่นใดจะมีอำนาจยิ่งกว่าหรือขัดต่ออำนาจอธิปไตยหาได้ไม่โดยหลักสากล แต่ละประเทศจะมีองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยอยู่ 3 องค์กร ได้แก่ (1) องค์กรฝ่ายบริหารโดยการบริหารพัฒนาประเทศ (2) นิติบัญญัติ โดยการพิจารณาร่างกฎหมาย และ (3) ตุลาการ โดยการตัดสินคดีความเดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์ ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของอำนาจอธิปไตยไว้ 4 อย่าง ดังนี้

1. ความเด็ดขาด (Absoluteness) กล่าวคือ ไม่มีอำนาจอื่นใดภายในรัฐที่เหนือกว่า และจะไม่มีอำนาจอื่นที่มากำกัอำนาจในการออกกฎหมายของรัฐ
2. การทั่วไป (Universality) อำนาจอธิปไตยของรัฐ มีอยู่เหนือทุกคนและทุกองค์กรที่อยู่ในรัฐมีข้อยกเว้นเพียงแต่ว่า เมื่อมีผู้แทนของต่างประเทศมาประจำในประเทศ ผู้แทนต่างประเทศจะไม่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐนั้น ซึ่งเป็นประเพณีปฏิบัติระหว่างประเทศมานาน
3. ความถาวร (Permanence) อำนาจอธิปไตยของรัฐยังคงมีอยู่ตราบเท่าที่รัฐยังคงดำรงอยู่ ผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในนามของรัฐอาจจะเปลี่ยนแปลงหรืออาจมีการปฏิรูปการปกครองเปลี่ยนระบบของรัฐบาลได้ แต่อำนาจอธิปไตยมิได้สูญหายไปจากรัฐ
4. การแบ่งแยกมิได้ (Indivisibility) หมายความว่า ในรัฐ ๆ หนึ่ง จะต้องมียุทธอำนาจอธิปไตยที่เป็นหนึ่งเดียวเท่านั้น หากมีการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยก็ย่อมเป็นการทำลายอำนาจอธิปไตย แต่ในที่นี้การแบ่งแยกดังกล่าวมิได้หมายถึง การแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยให้องค์กรต่างๆ เป็นผู้ใช้อำนาจ (เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์, 2508, หน้า 100) (Dechart Wongkomolchet, 1965, p.100)

จากลักษณะทั้ง 4 นั้น บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์อย่างแท้จริงของอำนาจ ซึ่งดูเหมือนจะไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้เลย แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป ทำให้รูปแบบเนื้อหาและความต้องการของคนยุคใหม่ได้คิดหาวิธีการและหลักการในการอยู่รอด กล่าวคือ ได้มีการ

เปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระในอำนาจให้มีความเหมาะสมกับสังคมคนยุคใหม่ ให้มีชีวิตอยู่ต่อไปได้อย่างอิสระเสรีมากขึ้น ภายใต้อำนาจอธิปไตยดังกล่าว เมื่อพิจารณาโดยเทียบกับอธิปไตยดังตารางต่อไปนี้

ลำดับที่	อำนาจอธิปไตย	โลกาธิปไตย	อัคราธิปไตย	ธรรมาธิปไตย
1	ความเด็ดขาด	-	-	/
2	การทั่วไป	-	-	/
3	ความถาวร	-	-	/
4	การแบ่งแยกมิได้	-	-	/

จากตารางข้างบน อำนาจอธิปไตยด้านความเด็ดขาดที่ดี การทั่วไปก็ดี ความถาวรก็ดี และการแบ่งแยกมิได้ก็ดี ไม่มีความสัมพันธ์กับโลกาธิปไตยและอัคราธิปไตย แต่มีความสัมพันธ์กับธรรมาธิปไตย เพราะว่าโลกาธิปไตยและอัคราธิปไตยนั้น มีความเปลี่ยนแปลงได้ ถือว่าไม่มีความเด็ดขาด เพราะขึ้นอยู่กับสถานการณ์เป็นหลัก ส่วนธรรมาธิปไตยมีความเด็ดขาด เพราะเมื่อมองในมุมกว้างนั้น ลักษณะของธรรมาธิปไตยนี้จะครอบคลุมทั้งโลกาธิปไตยและอัคราธิปไตยด้วย เพราะถ้าหากมีเพียงธรรมาธิปไตยอย่างเดียวโลกนี้ยังไม่มี ความสมบูรณ์ หนึ่ง ความสมบูรณ์ในโลกนี้จะต้องประกอบขึ้นจากสิ่งที่มีสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์แล้ว พัฒนาขึ้นจนกลายเป็นสิ่งสมบูรณ์ ดังนั้น ธรรมาธิปไตยที่สมบูรณ์นั้นเพราะมีทั้งโลกาธิปไตยด้วย และอัคราธิปไตยด้วย ซึ่งในเรื่องนี้ดูเหมือนว่าคนมักเข้าใจผิดว่า ต้องเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น จึงจะถูกต้อง ซึ่งความจริงนั้นยากแท้ที่คนจะเข้าใจได้ การพิจารณาด้วยสติปัญญาที่รอบคอบแล้วเท่านั้น จึงจะพบว่า ความจริงในโลกนี้มี 1 อย่างก็มี เพราะเลือกเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง 2 อย่างก็มี เพราะเลือกโดยความเป็นสิ่งตรงกันข้ามหรือโดยความแตกต่าง 3 อย่างก็มี เพราะเลือกโดยการคละกันหรือผสมกัน บางส่วนและ 4 อย่างก็มี เพราะเลือกโดยการคละกันที่ครบสมบูรณ์ทั้งหมด ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยความ

สมบูรณ์ที่สุดคือทุกคนจะเห็นว่า การพิจารณาโดยสมบูรณ์ที่สุดนั้นเท่านั้น เป็นความจริงที่ตั้งอยู่ในกฎหรือทฤษฎีอำนาจอธิปไตย ซึ่งกล่าวโดยสรุปแล้ว อำนาจอธิปไตยนั้นจะเข้ากับธรรมาธิปไตยได้อย่างลงตัว

อนึ่ง อำนาจอธิปไตยนี้ จึงเป็นองค์ประกอบของสำคัญที่สุดของความเป็นประเทศหรือรัฐเพราะการจะเป็นประเทศหรือรัฐนั้น ต้องประกอบด้วย อาณาเขต ประชากร และรัฐบาล ควรจะมีอำนาจอธิปไตยด้วย เพราะประเทศที่มีอำนาจสูงสุด ในการปกครองตนเอง โดยมีอำนาจอธิปไตย ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น ประชาธิปไตยคือ อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพราะประชาชน เป็นผู้ มี อำนาจ สูง สุด สมบูรณ์ญาสิทธิราชย์ คือ อำนาจอธิปไตยเป็นของพระมหากษัตริย์ เพราะกษัตริย์เป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ซึ่งในความเป็นจริงนั้น การที่จะให้ประชาชนทุกคนมาจัดการบริหารประเทศนั้น มันวุ่นวายสับสนไปหมด ไม่สามารถควบคุมทิศทางของประเทศไม่ได้ มันเป็นไปได้ที่จะสร้างความสงบสุขมันคงยั่งยืนได้ (เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ, ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/1ก.พ.2561>) (Dechart Wongkomolchet, Source: <https://en.wikipedia.org/wiki/1Feb.2018>)

ดังนั้น จึงต้องมีการจัดตั้งตัวแทนในการกระทำ การต่างๆ และจะต้องมีหลักการแบ่งแยกอำนาจ

อธิปไตย โดยหลักสากลแต่ละรัฐจะมีองค์กรที่ใช้อำนาจ อธิปไตยอยู่ 3 องค์กร ได้แก่ อำนาจบริหาร อำนาจนิติ บัญญัติ และอำนาจตุลาการ ซึ่งในความเป็นจริงเมื่อใช้ อำนาจดังกล่าวแล้วพบว่า มีความขัดแย้งกันเกิดขึ้น ไม่ สามารถดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยเหตุหลาย ประการ เพราะขาดคุณธรรมจึงพบช่องว่างของระบบ ประชาธิปไตยดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควร จะนำหลัก อภิธานียธรรมเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนการ ปกครองดังกล่าวเชิงบูรณาการที่เรียกว่า ธรรมาธิปไตย ซึ่งเป็นรูปแบบที่สร้างความเจริญตามสังคมแนวพุทธ เป็นระบบที่จะมอบสิทธิสังคมทางสังคมแก่สังคมไทยที่ ส่วนมากเป็นชาวพุทธ

อนึ่งจากที่กล่าวมานั้นอุปมาเหมือนหุ่นยนต์ กล่าวคือ หุ่นยนต์ คือเครื่องจักรกลชนิดหนึ่งที่มีลักษณะ โครงสร้างและรูปร่างแตกต่างกัน หุ่นยนต์ในแต่ละ ประเภทจะมีหน้าที่การทำงานในด้านต่าง ๆ ตามการ ควบคุมโดยตรงของมนุษย์ การควบคุมระบบต่าง ๆ ใน การสั่งงานระหว่างหุ่นยนต์และมนุษย์ สามารถทำได้โดย ทางอ้อมและอัตโนมัติ โดยทั่วไปหุ่นยนต์ถูกสร้างขึ้นเพื่อ สำหรับงานที่มีความยากลำบากเช่น งานสำรวจในพื้นที่ บริเวณแคบหรืองานสำรวจดวงจันทร์ดาวเคราะห์ที่ไม่มี สิ่งมีชีวิต ปัจจุบันเทคโนโลยีของหุ่นยนต์เจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว เริ่มเข้ามามีบทบาทกับชีวิตของมนุษย์ใน ด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอุตสาหกรรมการผลิต แตกต่าง จากเมื่อก่อนที่หุ่นยนต์มักถูกนำไปใช้ ในงาน อุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันมีการนำหุ่นยนต์มา ใช้งานมากขึ้น เช่น หุ่นยนต์ที่ใช้ในทางการแพทย์ หุ่นยนต์สำหรับงานสำรวจ หุ่นยนต์ที่ใช้ในงานในอวกาศ หรือแม้แต่หุ่นยนต์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องเล่นของ มนุษย์ จนกระทั่งในปัจจุบันนี้ได้มีการพัฒนาให้หุ่นยนต์ นั้นมีลักษณะที่คล้ายมนุษย์ เพื่อให้อาศัยอยู่ร่วมกันกับ มนุษย์ ให้ได้ในชีวิตประจำวัน

หุ่นยนต์ถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตาม ลักษณะการใช้งาน คือ 1) หุ่นยนต์ชนิดที่ติดตั้งอยู่กับ ที่ (fixed robot) เป็นหุ่นยนต์ที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ไปไหน

ได้ด้วยตัวเอง มีลักษณะเป็นแขนกล สามารถขยับและ เคลื่อนไหวได้เฉพาะแต่ละข้อต่อ ภายในตัวเองเท่านั้น มักนำไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม เช่นโรงงานประกอบ รถยนต์ 2) หุ่นยนต์ชนิดที่เคลื่อนที่ได้ (mobile robot) หุ่นยนต์ประเภทนี้จะแตกต่างจากหุ่นยนต์ที่ติด ตั้งอยู่กับที่ เพราะสามารถเคลื่อนที่ไปไหนมาไหนได้ด้วย ตัวเอง โดยการใช้ล้อหรือการใช้ขา ซึ่งหุ่นยนต์ประเภทนี้ ปัจจุบันยังเป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาอยู่ภายใน ห้องทดลอง เพื่อพัฒนาออกมาใช้งานในรูปแบบต่างๆ เช่นหุ่นยนต์สำรวจดาวอังคาร ขององค์การนาซ่า

ปัจจุบันมีการพัฒนาหุ่นยนต์ให้มีลักษณะเป็น สัตว์เลี้ยงอย่างสุนัข เพื่อให้มาเป็นเพื่อนเล่นกับมนุษย์ เช่น หุ่นยนต์ IBO ของบริษัทโซนี่ หรือแม้กระทั่งมีการ พัฒนาหุ่นยนต์ให้สามารถเคลื่อนที่แบบสองขาได้อย่าง มนุษย์ เพื่ออนาคตจะสามารถนำไปใช้ในงานที่มีความ เสี่ยงต่ออันตรายแทนมนุษย์ ในประเทศไทย สถานศึกษา ในระดับอุดมศึกษาหลายแห่งหรือองค์กรของภาครัฐ และเอกชน ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของเทคโนโลยี หุ่นยนต์ และร่วมเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนในชาติ พัฒนาองค์ความรู้ เพื่อให้ก้าวทันเทคโนโลยีของประเทศ ที่พัฒนาแล้ว โดยการจัดให้มีการแข่งขันหุ่นยนต์ขึ้นใน ประเทศไทยหลายรายการ เพื่อให้ นักศึกษาได้สามารถ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้งานได้ เป็นการ เสริมสร้างและพัฒนาทักษะ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนา ประเทศในอนาคต (ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/สิบคัน1ก.พ.2561>) (Source: https://en.wikipedia.org/wiki/1_Feb._2018)

การยกอุปมาเรื่องหุ่นยนต์ เพราะคนยุค สมัยใหม่มีความรู้เกี่ยวกับหุ่นยนต์มากกว่าตุ๊กตานั่น เอง อนึ่งยังสอดคล้องกับนโยบาย 4.0 ที่รัฐบาลวางแผน พัฒนาประเทศอีกด้วย

3. หลักประชาธิปไตย

ในสารานุกรมอิสระได้ให้กล่าวถึงความหมายของศัพท์ 2 ลักษณะ(ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/สิบคัน1 ก.พ.>

2 5 6 1) (Source:https://en.wikipedia.org/wiki/1Feb.2018) ดังนี้

ลักษณะที่ 1 คำว่า democracy ในภาษาอังกฤษ มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า "ดีมอคระเทีย" (กรีก dēmokratía) ซึ่งหมายถึง "การปกครองโดยประชาชน" (popular government) อันเป็นคำประสมระหว่างคำว่า "ดีมอส" (กรีก: δῆμος, demos) หมายถึง ประชาชน และ "คราทอส" (กรีก: κράτος, kratos) หมายถึง การปกครอง หรือ พละกำลัง

ลักษณะที่ 2 คำว่า ประชาธิปไตยประกอบด้วย คำว่า "ประชา" ซึ่งหมายถึง "ปวงชน" และ "ธิปไตย" ซึ่งหมายถึง "ความเป็นใหญ่" เมื่อรวมกันจึงหมายถึง "ความเป็นใหญ่ของปวงชน" ส่วนพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า "แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่" อดีตประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาอับราฮัม ลินคอล์น มีคำกล่าวที่ว่า ประชาธิปไตยเป็น การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

ดังนั้น ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่มีการบริหารอำนาจรัฐโดยอาศัยเสียงส่วนมากของประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจโดยใช้อำนาจที่เลือกไปใช้อำนาจแทน นอกจากนี้ ประชาชนทุกคนร่วมกันพิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ โดยการกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเจตนาของตนเท่าเทียมกันเสมอภาคกัน

4. ประวัติและความเป็นมาของประชาธิปไตย

ตามประวัติกล่าวกันว่า ประชาธิปไตยเกิดขึ้นในเมืองกรีกโบราณก่อนคริสตกาล (ช่วงศตวรรษที่ 5) ในเมืองเอเธนส์หลังจากสงบจากปฏิวัติสงบลงก่อนคริสตกาลเมื่อ 508 ปี จึงกลายเป็นประชาธิปไตยขึ้นมาครั้งแรกโดยมีประชาชนมีอิสระในกระบวนการทางการเมืองโดยตรง ซึ่งต่างจากยุคปัจจุบันในสังคมไทย และสังคมอื่นที่ใช้ระบอบประชาธิปไตยนิยมใช้ผู้แทนทำ

หน้าที่แทนในรัฐสภาซึ่งสมาชิกสภาจะเป็นผู้ตัดสินใจโดยการใช้เสียงข้างมาก ประชาธิปไตยในลักษณะนี้สามารถพบได้ในระดับท้องถิ่นหลายประเทศ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลซึ่งในระดับชาติ ความเป็นประชาธิปไตยนี้ เป็นการลงประชามติ การริเริ่มออกกฎหมายและการถอดถอนผู้ได้รับเลือกตั้ง

ปัจจุบัน ประชาธิปไตยมีการใช้กันอย่างแพร่หลายในบางกลุ่มประเทศที่ยอมรับเมื่อมีการระบุดุณลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยว่า มีความเสมอภาคและอิสรภาพ ซึ่งนับแต่มาแต่โบราณกาล ทำให้เห็นความเสมอภาคตามหลักของกฎหมาย ที่ทุกคน มีสิทธิเข้าถึงกระบวนการทางกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน เช่น ในประชาธิปไตยที่มีผู้แทนมองว่า ทุกเสียงมีน้ำหนักเท่ากันทั้งสิ้น และไม่มีการจำกัดอย่างไรเหตุผลใช้บังคับกับทุกคนที่ปรารถนาเป็นผู้แทน ส่วนอิสรภาพได้มาจากสิทธิและเสรีภาพตามที่กฎหมาย ซึ่งได้รับการคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ

ถึงแม้ว่า ประชาธิปไตยถือกำเนิดขึ้นในกรีซ แต่พบว่า เมโสโปเตเมียฟินิเซียและอินเดีย รวมทั้งวัฒนธรรมอื่นหลังกรีซได้มีส่วนสำคัญต่อวิวัฒนาการของประชาธิปไตย เช่น โรมัน ยุโรป และอเมริกาเหนือ และได้มีลักษณะการใช้ประชาธิปไตยในสังคมอยู่บ้างแล้วเช่นกันดังนั้น มโนทัศน์ประชาธิปไตยที่มีผู้แทนเกิดขึ้นส่วนใหญ่มาจากแนวคิดและสถาบันที่พัฒนามาจากยุคกลางของยุโรปและยุคภูมิธรรมในการปฏิวัติอเมริกาและการปฏิวัติฝรั่งเศส

บางทีเรียกประชาธิปไตยว่า "ระบอบการปกครองสุดท้าย" ซึ่งแพร่หลายทั่วโลก สิทธิในการออกเสียงลงมติในหลายประเทศได้ขยายวงกว้างขึ้น นิวซีแลนด์เป็นชาติแรกที่ทำให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วไปแก่ประชาชนทุกคนใน ค.ศ. 1893 ซึ่งมักมีความสับสนกับแบบสาธารณรัฐคิดว่า เป็นประชาธิปไตยอีกด้วย ต่อมาองค์การสหประชาชาติได้ประกาศกำหนดให้วันที่ 15 กันยายน ของทุกปี เป็นวันประชาธิปไตยสากล

5. ปัญหาของประชาธิปไตย

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยจึงได้รับความนิยมนมากในปัจจุบัน แต่ยังมีปัญหาหลายประการที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อย่างเช่น ข้อพิพาทเรื่องดินแดน การอพยพ การกีดกันประชากรซึ่งในประเทศไทยเรา มีปัญหาเรื่องความขัดแย้งกันหลายกรณีเช่นกัน จึงทำให้เกิดประเด็นว่า ทำไมระบอบประชาธิปไตยจึงเกิดปัญหาดังกล่าว มันเป็นเพราะระบบหรือเป็นเพราะคนที่ใช้ระบบ หรือเพราะคนไม่เข้าใจในระบบเป็นต้น เมื่อมองจากสภาพปัญหาต่างๆ แล้วสรุปตามที่นักวิชาการหลายท่านได้มองปัญหาเรื่องนี้คือ เกิดจากความขัดแย้ง ในสิทธิหลายประการที่ไม่ได้รับความยุติธรรมนั่นเอง (วัชรวิทองประทุม, 2550, หน้า 71) (Watcharee Thongpratum, 2007, p.71)

ประชาธิปไตยถึงแม้ว่า จะเป็นระบอบการปกครองอำนาจโดยประชาชนเพื่อประชาชน แต่ก็ยังมีความบกพร่อง ดังอุปมาเรื่องหุ่นยนต์กับคนขับ กล่าวคือ หุ่นยนต์คือระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ดีอยู่แล้ว แต่ไม่มีคนเข้าใจในระบบก็อาจสร้างความเสียหายแก่ระบบได้ ดังพบเห็นได้ในปัจจุบันในบ้านเมืองเรา เป็นสังคมประชาธิปไตยเต็มตัว แต่ยังมีปัญหาเกิดขึ้นมา ทำให้เกิดความเดือดร้อนวุ่นวายกันไปหมด เพราะอะไรจึงเป็นอย่างนั้น เมื่อมองในอุปมาที่ยกมานั้นจะเห็นว่า หุ่นยนต์ไม่สามารถทำงานได้ถ้าไม่คนขับชี้ ฉะนั้นประชาธิปไตยถ้าไร้ธรรมาธิปไตยก็เป็นไปไม่ได้ ฉะนั้นซึ่งประเทศไทยเรานั้นว่า โขคดีที่มีพื้นฐานที่สนับสนุนระบบทั้ง 2 นั้น กล่าวคือ เราได้รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมาเหมือนการมีหุ่นยนต์แล้ว ส่วนการมีพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานของจิตใจเหมือนการมีคุณสมบัติของคนขับ หุ่นยนต์ที่ดี นั่นเอง ดังนั้นประเทศชาติบ้านเมืองเราจึงโชคดีกว่าประเทศอื่นที่ไม่มีคุณสมบัติทั้ง 2 ซึ่งมีเพียงอย่างเดียวหนึ่งเท่านั้น หรือไม่มีเลยทั้ง 2 อย่าง

การส่งเสริมประชาธิปไตยไม่ใช่ การสร้างประชาธิปไตยขึ้นมาใหม่ แต่เป็นการนำคุณลักษณะที่ดีบางอย่างเข้ามาคุ้มครองปกป้องระบบที่ดีอยู่แล้ว ให้ดียิ่งขึ้น ให้มีความแข็งแรงมั่นคงปลอดภัยและมีอายุยืนยาวนานออกไปชั่วลูกหลานอันเป็นอนาคตของชาติ อุปมาตอนนี้ก็เหมือนประเทศชาติบ้านเมืองเราที่เกิดปัญหาขึ้นมาก็เพราะหุ่นยนต์ที่ใช้งานมานานพอควรแล้ว (สุวพิชชา ประสิทธิ์ธัญกิต, 2545, หน้า 50) (Suwapicha Prasittanyakit, 2002, p.50) ทำให้ระบบเครื่องยนต์กลไกลเสื่อมสภาพลง หรือพลังงานเริ่มลดน้อยลงไปเรื่อย ซึ่งบ่งบอกให้รู้ว่า หุ่นนี้อ่อนแรงลงทุกวัน ทั้งเดินทางมาก็ไกลแสนไกล จะหันกลับไปทางเดิมก็ไม่มีเชื้อเพลิง จะเดินต่อไปก็เหนื่อยและอ่อนแรงลงทุกที เป้าหมายปลายทางถึงจะอยู่เพียงมองเห็น แต่ก็ไม่สามารถจะเคลื่อนที่ไปถึง คงหมดแรงและหมดพลังงานในระหว่างทางอย่างแน่นอน

เมื่อเป็นเช่นนี้จะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อต่อไป ในเรื่องของ การสนับสนุนส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงปลอดภัย มีความสงบสุขที่ยืนยาวนาน ซึ่งเราจะมามีวิธีการและหลักการอะไรอย่างไร โปรดติดตามในลำดับถัดไป

6. การส่งเสริมประชาธิปไตยด้วยธรรมาธิปไตย

ส.ดิวิรัทธ์ ได้เขียนบทความตีพิมพ์ในกรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 28 ธันวาคม 2543 ใจความตอนหนึ่งว่า "ความยุติธรรมทางสังคมและการเมืองทางเลือก" (ส.ดิวิรัทธ์, 2544, หน้า 29-32)(Sulak Sivaraksa, 2001, p.29-32) ซึ่งเป็นการยกย่องนายปรีดี พนมยงค์ในฐานะนักสังคมประชาธิปไตยคนแรกของไทย ซึ่งประเทศเราเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี 2475 และมีพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตมาแต่บรรพบุรุษเช่นโบราณสถานที่ค้นพบนั้น เป็นร่องรอยของธรรมราชาธิปไตย ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้กันในยุค นั้น หมายความว่า เคยมีการใช้มาแล้วในครั้งอดีต อนึ่งพระเจ้าตากสินมหาราชก็ได้มอบถวายแผ่นดินนี้เป็น

พุทธบูชา จึงมีการพัฒนาต่อยอดทั้งทางบ้านเมืองตามระบอบประชาธิปไตยเหมือนชาวโลกบางส่วนนิยม และการพัฒนาแผ่นดินให้เป็นแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง อันเป็นสัญลักษณ์ของความสุข เจริญรุ่งเรือง ดั่งงาม ดังจะเห็นได้จากในประเทศบ้านเมืองเราส่วนใหญ่จะสร้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือรูปเคารพด้วยทองคำ เพราะมีค่า และเป็นธรรมเนียมนิยมของบ้านเราส่วนใหญ่จะนำทองคำมาสร้างสิ่งที่ดีมีคุณค่า ซึ่งในเรื่องการพัฒนาต่อยอดทางศาสนานั้น ได้พบหลักธรรมที่พระพุทธเจ้า แสดงแก่พระเจ้าลิจฉวีทั้งหลาย เพื่อปกป้องคุ้มครองบ้านเมืองจากความเสื่อม ดังมีเรื่องราวในลิจฉวีอปริหานิยธรรม หรือเรียกอีกอย่างว่า หลักอปริหานิยธรรม (ที.ม.10/68/86. อง.สตตค. 23/20/18.)

แต่ก่อนจะนำเข้าสู่เนื้อหาของหลักธรรมดังกล่าวนั้น จะได้ยกตัวอย่างผู้ที่ได้นำหลักการดังกล่าวมาสอนและเผยแผ่ในสังคมไทยและสังคมโลกกล่าวคือ ป.อ.ปยุตโต ซึ่งปัจจุบันนี้คือสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เผยแผ่โดยแต่งหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมว่า “ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง” (พระธรรมปิฎก(ประยุทธ์ ปยุตโต), ที ม า http://www.84000.org/tipitaka/dic/d_item.php?i=289 สืบค้น 4 ก.พ. 61) (Phra Dharmapadok (Prayudh Payutto), Source:http://www.84000.org/tipitaka/dic/d_item.php?i=289 Retrieved 4 Feb. 61) และท่านอาจารย์เสถียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิตได้เขียนบทความเรื่อง “วาระสุดท้ายของพระพุทธเจ้า” (เสถียรพงษ์ วรรณปก, ทีมา: <https://talk.mthai.com/inbox/372940>. Html 3 ก.พ. 61) (Sathienpong Wannabok, Source:<https://talk.mthai.com/inbox/372940>. Html 3 Feb 61)

หลักอปริหานิยธรรมคือข้อปฏิบัติหรือธรรมอันเป็นเหตุไม่ให้เกิดความเสื่อมมี 7 ข้อเป็นหลักธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสสั่งสอนทั้งฝ่ายคฤหัสถ์ โดยตรัส

สั่งสอนเหล่าภิกษุตรียลิจฉวี เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี และตรัสสั่งสอนเหล่าภิกษุที่เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ มี 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ว่าด้วยหลักอปริหานิยธรรมสำหรับฝ่ายคฤหัสถ์ มีดังนี้ 1. หมั่นประชุมกันเรื่อยๆ 2. ประชุมหรือเลิกประชุม และทำกิจของส่วนรวมอย่างพร้อมเพรียงกัน 3. ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติ ไม่ถอนสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้วยึดถือปฏิบัติตามหลักธรรมที่บัญญัติไว้ 4. เคารพนับถือเชื่อฟังและให้เกียรติแก่ผู้เป็นประธาน ผู้บริหารหมู่คณะ และปฏิบัติตามหลักธรรมที่บัญญัติไว้ 5. ให้เกียรติ ให้ความปลอดภัยแก่สตรีเพศ ไม่ชมเชยนินทา 6. เคารพนับถือบูชาพระเจดีย์ทั้งหลายทั้งภายในและภายนอกเมืองและไม่บั่นทอนผลประโยชน์ที่เคยอุปถัมภ์บำรุงพระเจดีย์เหล่านั้น 7. จัดการอารักขาโดยธรรมแก่พระอริยะ ด้วยตั้งความปรารถนาว่าพระอริยะเหล่านี้ที่ยังไม่มาสู่บ้านนี้เมืองนี้ขอให้มา ส่วนที่มาแล้วขอให้อยู่มาสุก

ในประเด็นแรกนี้ เป็นธรรมะทั่วไปที่เราใช้กันอยู่ตามปกติเช่น ในองค์กรหรือหน่วยงานเล็กๆ ที่มีคนไม่มากนัก ถ้าหากใช้ตามหลักการอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้ง 7 ประการ ย่อมมีความเจริญรุ่งเรือง แต่ส่วนมากจะไม่ครบเพราะในยุคปัจจุบันนี้ การไปการมาลำบากถึงจะมียวดยานพาหนะก็จริง แต่ก็มีปัญหาเรื่องการจราจรติดขัด จึงพบว่า ถ้าหากมีนักประชุมเวลาใด ถ้าไม่ไปล่วงหน้ารอเวลา ก็จะพบปัญหาเรื่องรถติด ทำให้เข้าประชุมไม่ทันจึงทำให้องค์ประกอบประการแรกๆ ขาดหายไป ส่งผลเสียต่อทีมงาน ทั้งยังสร้างความรู้สึกไม่ดีต่อกันที่เรียกว่า อารมณ์เสีย สุดท้ายก็นำไปสู่ปัญหาในด้านอื่นๆ ต่อไป จึงทำให้องค์กรมีปัญหาและเสื่อมลงในที่สุด เป็นต้น ดังนั้น ถ้าหาพิจารณาในองค์ประกอบของหลักธรรมและมองเห็นความสำคัญของหน้าที่การงานเป็นหลักทุกคนจะมีความตื่นตัว ตั้งใจช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน เพราะคนยุคนี้เน้นเวลาเป็นเรื่องหลักในการทำงาน เวลาจึงตัวกำหนดมาตรฐานของงานว่าดีหรือบกพร่อง

ประเด็นที่ 2 ว่าด้วยหลักอปริหานิยธรรม สำหรับฝ่ายศาสนจักร หรือฝ่ายภิกษุสงฆ์ ที่ตรัสสั่งสอนเหล่าภิกษุสงฆ์ใน 4 ข้อแรกนั้นเหมือนกับที่ตรัสแก่เจ้าลิจฉวี มีแตกต่างกัน 3 ข้อสุดท้ายซึ่งอปริหานิยธรรมสำหรับพระภิกษุผู้มี 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 ว่าด้วยอปริหานิยธรรม 7 สำหรับพระภิกษุ 1. หมั่นประชุมกันเรื่อยๆ 2. ประชุมหรือเลิกประชุม และทำกิจของส่วนรวมอย่างพร้อมเพรียงกัน 3. ไม่บัญญัติสิ่งที่มีบัญญัติ ไม่ถอนสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว ยึดถือปฏิบัติตามหลักธรรมที่บัญญัติไว้ 4. เคารพนับถือ เชื้อพ้องและให้เกียรติแก่ผู้เป็นประธาน ผู้บริหารหมู่คณะ และปฏิบัติตามหลักธรรมที่บัญญัติไว้ 5. ไม่ลุอำนาจแก่ความอยากที่เกิดขึ้น คือไม่ลุแก่ตัณหาอันจะก่อให้เกิดภพใหม่ 6. ยินดีในความสงบ สันโดษ หมายถึงการยินดีในการอยู่ป่า 7. ตั้งใจอยู่เสมอว่า พระภิกษุสามเณรผู้มีศีลที่ยังไม่มาสู่อาวาสขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่ผาสุก

ในกรณีนี้ ดังที่ได้กล่าวในตอนต้นนั้นว่า “ที่ตรัสสั่งสอนเหล่าภิกษุสงฆ์ใน 4 ข้อแรกนั้นเหมือนกับที่ตรัสแก่เจ้าลิจฉวี มีแตกต่างกัน 3 ข้อสุดท้าย” กล่าวคือ ข้อ 5 ได้แก่ ไม่ลุอำนาจแก่ความอยากที่เกิดขึ้น คือไม่ลุแก่ตัณหาอันจะก่อให้เกิดภพใหม่ ซึ่งต่างกันคือให้เกียรติ ให้ความปลอดภัยแก่สตรีเพศ ไม่ข่มเหงฆูตคร่า จุดเน้นในข้อนี้คือ ทางธรรมนั้นจะพิจารณาเรื่องของนามธรรม กล่าวคือสภาพความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ดี ส่วนทางโลกเน้นเรื่องตัวบุคคลเป็นหลักกล่าวคือพฤติกรรม การแสดงออกทางกาย ข้อ 6 ได้แก่ ยินดีในความสงบ สันโดษ หมายถึงการยินดีในการอยู่ป่า ต่างกันคือ เคารพนับถือบูชาพระเจดีย์ทั้งหลายทั้งภายในและภายนอกเมืองและไม่บั่นทอนผลประโยชน์ที่เคยอุปถัมภ์บำรุงพระเจดีย์เหล่านั้น หมายความว่า ทางธรรมเน้นเรื่องสภาพจิตให้ยินดีพอใจในความสงบ และสันโดษเป็นต้น ส่วนทางโลกเน้น การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยความเคารพเอาใจใส่ อย่างดี ข้อ 7 ได้แก่ ตั้งใจอยู่เสมอว่า พระภิกษุสามเณรผู้มีศีลที่ยังไม่มาสู่อาวาสขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่ผาสุก ต่างกันคือ จัดการอารักขาโดย

ธรรมแก่พระอริยะ ด้วยตั้งความปรารถนาว่าพระอริยะเหล่านี้ที่ยังไม่มาสู่อาวาสนี้เมืองนี้ขอให้มา ส่วนที่มาแล้วขอให้ทำนออยู่ผาสุกหมายความว่า ทางธรรมเน้น การตั้งใจรอคอยต้อนรับแต่พระภิกษุสามเณรที่ดีมีศีลธรรมให้มาอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ส่วนทางโลกเน้น การปฏิบัติตนต่อพระที่อยู่ในบ้านเมืองและที่มาจากต่างถิ่น ให้ได้รับความสุขสบายด้วยอาหารการบิณฑิ

กรณีที่ 2 ว่าด้วยอปริหานิยธรรม 7 สำหรับพระภิกษุ (ประชาไท, ที่มา <https://prachatai.com/journal/2006/06/8644> สืบค้น 4 ก.พ. 61) (Prachatai, Source: <https://prachatai.com/journal/2006/06/8644>[4 Feb 18]) 1. ไม่เป็นผู้ขอขบการงาน ไม่ยินดีแล้วในการงาน 2. ไม่เป็นผู้ขอขบการคุษ ไม่ยินดีแล้วในการคุษ 3. ไม่เป็นผู้ขอขบการนอนหลับ ไม่ยินดีแล้วในการนอนหลับ 4. ไม่เป็นผู้ขอขบการคลุกคลีด้วยหมู่คณะ ไม่ยินดีแล้วในการคลุกคลีด้วยหมู่คณะ 5. ไม่เป็นผู้มีความปรารถนาลามก ไม่ลุอำนาจแก่ความปรารถนาลามก 6. เป็นผู้ไม่มีมิตรชั่ว สหายชั่ว หรือคบคนชั่ว 7. ไม่ถึงความพอใจในระหว่าง เพราะการบรรลุคุณวิเศษเพียงขั้นต่ำ

สำหรับกรณีที่ 2 ของพระภิกษุ นั้นจะต่างจากกรณีหนึ่งทุกข้อ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2557, หน้า 930) (PhraPromKhunaporn (Payutto), 2014,p.930) ดังนี้

ข้อ 1 หมั่นประชุมกันเรื่อยๆ กล่าวคือ ไม่เป็นผู้ขอขบการงาน ไม่ยินดีแล้วในการงาน หมายความว่า เมื่อเป็นพระภิกษุแล้วไม่ควรทำงานเหมือนทางโลกอีกต่อไป ส่วนการประชุมกันนั้นยังคงมีอยู่ตามปกติเช่น ลงอุโบสถ ทุกกึ่งเดือนเป็นต้น ซึ่งไม่ได้บ่อยครั้งหนึ่งเดือนมีเพียง 2 วันเท่านั้น เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันของ 2 กรณีนี้ เหมือนกับว่า พระพุทธองค์ทรงกล่าวย้ำซ้ำทบบลงไปที่พระภิกษุให้ตั้งอยู่ในทางธรรมมากกว่าทางโลก เพราะทางโลกมีการคลุกคลีสังสรรค์เป็นประจำเป็นเรื่องปกติของเขา

ข้อ 2 ประชุมหรือเลิกประชุม และทำกิจของ ส่วนรวมอย่างพร้อมเพรียงกัน ต่างกันคือ ไม่เป็นผู้ชอบ การคุย ไม่ยินดีแล้วในการคุยหมายความว่า เมื่อบวช แล้วก็ควรตั้งอยู่ใน ความสงบตามหลักในทาง พระพุทธศาสนา ไม่ควรพูดคุยเหมือนเป็นฆราวาส และ ควรมีความสามัคคีกันอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

ข้อ 3 ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ ไม่ถอนสิ่งที่ ได้บัญญัติไว้แล้วยึดถือปฏิบัติตามหลักธรรมที่บัญญัติไว้ ต่างกันคือ ไม่เป็นผู้ชอบการนอนหลับ ไม่ยินดีแล้วในการ นอนหลับ หมายความว่า เมื่อบวชแล้วก็ควรตั้งอยู่ใน กฎระเบียบของสังคัม โดยไม่บัญญัติหรือล่วงละเมิด กฎระเบียบที่มีอยู่แล้ว ควรดเว้นการนอนเหมือนอย่าง ทางโลกควรหมั่นประกอบความเพียรทำลายละกิเลสทุก อริยาบทคือ ยืน เดิน นั่งและนอน เพราะคำว่า ไม่ให้ยินดี ในการนอนนั้น ไม่ได้หมายความว่า ไม่ให้นอน แต่ให้ พิจารณาอาการนอนตามสภาพธรรมว่า มันไม่เที่ยง เป็น ทุกข์ และไม่ใช่ตัวตน ไม่ควรยึดติดในกายใจ ควรละ ความยึดติดในกายใจนั่นเอง

ข้อ 4 เคารพนับถือเชื่อฟังและให้เกียรติแก่ผู้ เป็นประธาน ผู้บริหารหมู่คณะ และปฏิบัติตามหลักธรรม ที่บัญญัติไว้ ต่างกันคือ ไม่เป็นผู้ชอบการคลุกคลีด้วยหมู่ คณะ ไม่ยินดีแล้วในการคลุกคลีด้วยหมู่คณะหมายความว่า เมื่อบวชแล้วต้องเคารพธรรมวินัยอย่างถูกต้อง ด้วยการให้ความเคารพผู้พรรษามากกว่าถึงแม้จะอายุน้อยก็ ตาม อนึ่ง เมื่อให้เกียรติผู้มีพรรษามากแล้วจะต้องไม่ชวน ท่านพูดคุยจนไม่มีเวลาปฏิบัติธรรม ทำให้เสื่อมเสีย ระเบียบสังคัมสงฆ์ว่า บวชเขามามีแต่คุณไม่สนใจปฏิบัติ ธรรม

ข้อ 5 ไม่ลุ่มอำนาจแก่ความอยากที่เกิดขึ้น คือไม่ ลุ่มแก่ต้นเหตุอันจะก่อให้เกิดภพใหม่ ต่างกันคือ ไม่เป็นผู้มี ความปรารถนาลามก ไม่ลุ่มอำนาจแก่ความปรารถนา ลามก หมายความว่า เมื่อบวชแล้วไม่ควรตามใจกิเลส ต้นเหตุคือยินดีในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และสิ่งยั่วชวน ทางใจ ควรตั้งอยู่ในการสำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย และ

ใจให้มาก จึงจะเรียกว่า สมณะ คือ ผู้สงบกาย วาจา และ ใจ

ข้อ 6 ยินดีในความสงบ สันโดษ หมายถึงการ ยินดีในการอยู่ป่า ต่างกันคือ เป็นผู้ไม่มีมิตรชู้ สหายชู้ หรือคบคนชู้ หมายความว่า เมื่อบวชแล้วควรอยู่ใน เสนาสนะสงบสงัด แต่ไม่ใช่ เต็มไปด้วยสิ่งสกปรกรก รุงรัง เพราะถึงแม้จะเป็นที่สงบ สงัด เช่นป่าก็ตาม ก็ไม่ ควรปล่อยให้รกรุงรัง ควรทำให้สะอาดน่าอยู่ เพราะคำ ว่า สหายชู้ก็ดี คนชู้ก็ดี ที่ไม่ให้คบนั้น ทางธรรมมองได้ 2 ประเด็นคือ สหาย อาจเป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต (สิ่งแวดล้อม) ดังนั้น สหายถ้าเป็นคนก็คือคนดี แต่ถ้า เป็นสิ่งแวดล้อมก็ต้องเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นต้น

ข้อ 7 ตั้งใจอยู่เสมอว่า พระภิกษุสามเณรผู้มี ศีลที่ยังไม่มาสู่อาวาสขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่ผาสุก ต่างกันคือ ไม่ถึงความพอใจในระหว่าง เพราะการ บรรลุคุณพิเศษเพียงขั้นต่ำ หมายความว่า เมื่อบวชแล้ว ควรรู้จักพัฒนาศีลของตนด้วยการเลือกคบคนดีมีศีลดี ที่มาจากทิศต่างๆ ด้วยการต้อนรับให้เขาอยู่ดี และไม่ ควรปิดประตูหน้าต่าง เก็บตัวอยู่ในกุฏิ ปฏิบัติธรรม รักษาศีลของตนไม่สนใจต้อนรับใครเลย

ดังนั้น ในบรรดาทั้ง 2 กรณีดังกล่าว ดูเหมือน ไม่ต่าง เพราะฝ่ายหนึ่งจะเป็นฝ่ายสนับสนุนอีกฝ่ายหนึ่ง ในลักษณะย้าเตือนสติให้ไม่เกิดความประมาทหรือ ช่องว่างในระหว่างรักษารวมอยู่ ซึ่งลักษณะการแสดง ธรรมในรูปแบบเช่นนี้ ในสมัยก่อนเป็นการแสดงตรงตาม ความเป็นจริงกับสถานการณ์ในทางสังคัม

6. บทสรุป

การเลือกใช้ธรรมาธิปไตยไม่ใช่การเปลี่ยน รูปแบบจากประชาธิปไตยเป็นธรรมาธิปไตย เพียงนำเอา หลักธรรมคือ อปรีหานิยธรรมเข้าไปประกอบสนับสนุน ส่งเสริมเพิ่มความมั่นคงปลอดภัยให้มีความสงบสุขยืน ยาวออกไปของระบบประชาธิปไตย ดังพระพรหมคุณา ภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) กล่าวว่า “หัวใจของวินัย: เคารพ สงฆ์ ถือสงฆ์และกิจสงฆ์เป็นใหญ่ มันในสามัคคีธรรม ถือหลักการ มีประโยชน์สุขของประชาชนเป็นจุดหมาย...

เป็นธรรมชาติไปโดย จัดการรักษาคุ่มครองป้องกันอันชอบธรรม” และหลวงพ่อบุทธทาสกล่าวไว้ใจความตอนหนึ่งว่า “ถ้าการเมือง ไม่ประกอบอยู่ด้วยธรรมะ หรือ พระธรรมแล้ว มันก็เป็นระบบโจรที่ปล้นธรรมชาติ โจรที่ทำลายธรรมชาติ โจรที่ทำลายทรัพย์สมบัติของพระเจ้า นั่นเอง... (ธรรมสังฆะของธรรมชาติกับอุดมคติทางการเมือง)” อุปมาเรื่องหุ่นยนต์กับคนขับ ถ้าหากเปรียบ

หุ่นยนต์อีกอย่างคือตัวคน ส่วนธรรมชาติไปโดยเหมือนล้อเกาเข่าอย่างดีที่นำมาสวมใส่แล้วสามารถคุมครองปกป้องคนสวมใส่สามารถต่อสู้กับอุปสรรคปัญหาต่างๆได้ โดยผ่านร้อน ผ่านฝน ผ่านหนาวจนเห็นวงจรของชีวิตได้อย่างครบสมบูรณ์ โดยไม่ได้รับอันตรายจากฤดูกาลที่เข้ามาและผ่านไป แต่คนและล้อฝ้ายังคงอยู่ดีมีความสุขและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เอกสารอ้างอิง

จำนงค์ ทองประเสริฐ. (2539). **พระพุทธศาสนากับสังคมและการเมือง**. กรุงเทพฯ: บริษัทคอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.

ประชาไท. **สัมภาษณ์พิเศษ พุทธทาสการเมืองเรื่องศีลธรรม** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://prachatai.com/journal/2006/06/8644> [4 ก.พ. 61].

เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์. “**หลักรัฐศาสตร์ว่าด้วยอำนาจอธิปไตย**” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki> [1ก.ค. 2561].

เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์.(2508).**หลักรัฐศาสตร์**.กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์. “**อำนาจอธิปไตย**” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki> [1 ก.พ. 2561].

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎก**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2557). **พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พลีพิมพ์ จำกัด.

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. 2546. [ออนไลน์].แหล่งที่มา:http://www.84000.org/tipitaka/dic/d_item.php?i=289.

วัชรีย์ ทองประทุม, (2550).**ความคิดทางการเมืองในพระพุทธศาสนา**, (พิมพ์ครั้งที่ 2), กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.

วิกิพีเดีย. “**ศัพทมูลวิทยา**” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:<https://th.wikipedia.org/wiki/>[๑ ก.พ. ๒๕๖๑]. <https://talk.mthai.com/inbox/372940.html>. [3 ก.พ. 61].

ส.ศิริรักษ์. (2544). **เจตนาพระราชารายกฐี**. ม.ป.ท. : สำนักพิมพ์ ศีกษิตสยาม.

สารานุกรมเสรี. “**อธิปไตย**” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:<https://th.m.wikipedia.org/wiki/>[1 ก.พ. 61].

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). **วันสำคัญโครงการปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย** และ **แนวทางในการจัดกิจกรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เสถียรพงษ์ วรรณปก. "วาระสุดท้ายของพระพุทธเจ้า" [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<https://talk.mthai.com/inbox/372940>. Html 3 ก.พ. 61.

สุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ.(2545). ศีกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

Reference

Chamnong Thongprasert. (1996). **Buddhism and society and politics**. Bangkok:
Compack Print Co., Ltd.

Dechart Wongkomolchet . **Principles of Political Science" With sovereignty "**

[Online]. Source: <https://en.wikipedia.org/wiki> [1 July 2018]

Dechart Wongkomolchet (1965). **Political science**. Bangkok: N.D.

Dechart Wongkomolchet. "Sovereignty" [online] Source: <https://en.wikipedia.org/wiki>[1 Feb. 2018]

Encyclopedia .**"Sovereignty"** [online]. Source: <https://en.m.wikipedia.org/wiki>[1 Feb 61]

Mahachulalongkornrajavidyalaya University. **The Tipitaka** . Bangkok:

Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Office of the National Culture Commission. (1994).**The important day of Thai**

Cultural Campaign Year And the way to organize activities. Bangkok: The

Teachers' Council of Lat Phrao

Phra Prom Khunaporn (Puyutto). (2014). **Buddhist Meditation** .Bangkok:

Phlitham Publishers Co., Ltd

Phra Dharmapidik (Prayudh Payutto).**Dictionary of Buddhist Studies Code of**

Conduct.2003.[Online].Source:http://www.84000.org/tipitaka/dic/d_item.php?i=289.

Prachatai. **Special Interview. Buddhist morality, politics** [Online] . Source:

<https://prachatai.com/journal/2006/06/8644>[4 Feb 18].

Sulak Sivaraksa. (2001).**Intentional citizens**.n.p.: Lecture: SukSitSiam

Publishing House.

Sathienpong Wannabok. **The Last of the Buddha**. [online] Source:

<https://talk.mthai.com/inbox/372940>. Html 3 Feb 61.

Suwapicha Prasittanyakit. (2002). **BUDDHISTIC THOUGHT IN EDUCATION**, Bangkok:

Ramkhamhaeng University Press.

Watcharee Thongpratum, (2007).**Political Thought in Buddhism**. (2nd Edition),

Bangkok: Ramkhamhaeng University Press,

Wikipedia. "Etymology" ["online"] Source: <https://en.wikipedia.org/wiki/>

[1 February 2016] <https://talk.mthai.com/inbox/372940.html> [3 Feb 61]